

svojega in dobro je védel, kako treba priprostemu ljudstvu razlagati in cepljati višje etične misli. Izmed njegovih del so posebno imenitni »Ljudski spisi« in »Hrvatski razgovori«. Pesmi njegove so po večjem znanstvene in filozofične, vendar pa se ne manjka narodnih, ki jih dobro razumeje tudi priprosto ljudstvo. Zadnji njegov literarni plod je bil životopis pesnika *Botiča*, ki ga je izdala »Hrvaška Matica«, a zadnji svoj véliki govor je govoril leta 1885. v stolni cerkvi v Djakovu, ko so ondu praznovali dvestoletnico oslobojenja izpod turškega jarma. Za véliki akademjski slovar je nabral 5000 besed, a »Matici Hrvaški« je poslal veliko zbirko narodnih pesem. Malo je tako krepkih značajev, kakeršen je bil, Pavlinović, ki je vsegdar in vsakemu povedal le resnico. Bodi mu zemljica lahka!

Dr. Weitlof in naš list. Da državni poslanci slovenski ob debati o državnem proračunu nekoliko osvetijo tudi delovanje tistih nemških profesorjev, kateri po naših šolah pri slovenski mladini uganjajo nemško-narodno politiko in preobračajo vzgojevalne kózle, temu se je bilo pač nadejati. Da bi zatorej pozornost, katero je moralo táko razkritje vzbuditi pri vseh razboritih ljudéh, obrnil drugam, čutil je načelnik nemškega »Schulvereina«, dunajski advokat dr. *Weitlof* plemenito potrebo, v državnem zboru na zatóžno klop posaditi in naučnemu ministerstvu ovaditi tudi dva srednješolska profesorja slovenske národnosti, gospoda prof. dr. Sketa v Celovci in prof. Levca v Ljubljani, katera oba »procul negotiis politicis« vsak po svoje in po svojih móčéh delata na *književnem* polju slovenskem. Dr. Sket je storil grozovito pregreho, da se je usmilil šolske literature naše ter nam sestavil »Slovensko berilo za peti in šesti razred srednjih šol.« To berilo je naučno ministerstvo brez vsega zadržka odóbrilo z razpisom dne 9. junija 1886., št. 9485.; in kako bi ga ne, saj se v njem ne nahaja nič spotakljivega. V to berilo je vzel dr. Sket tudi nekoliko odlomkov iz Jurčičevega »Tugomera«, toda takih odlomkov, ob katere se noben živ krst v nobenem oziru ne more zadévat. A dr. Weitlof je prav po vzgledu vélikomestnih židovskih odvetnikov govor svoj zavil tako, kakor bi bil dr. Sket v knjigo svojo vsprejel vsa tista zoper Nemce naperjena mesta, v katera je pokojni Jurčič položil politično svojo strast in národni fanatizem svoj. In potem je mogel pokazati na dr. Sketa kakor najhujšega Germanofaga, češ: *Hic niger est, hunc tu, Romane, caveto!* To je res — pošteno! Ako dr. Weitlof patetično kliče: »In diesem 'Tugomer' wird die grösste Feindseligkeit gegen die Deutschen gepriesen. Das passt in die Bibliotheken nicht« — povedati moramo dr. Weitlofu, da s tanko vestjo svojo prihaja *deset let* prepozno, kajti »Tugomer« je bil že l. 1876. na ukaz pokojnega c. kr. deželnega šolskega nadzornika Šolarja izobčen iz vseh knjižnic po Kranjskem.

Našemu listu je dr. Weitlof privoščil te besede: »Da erscheint, von einem Professor und Bezirksschulinspector herausgegeben, ein sogenanntes literarisches Buch« (t. j. Blatt, a Weitlofov ljubljanski poročevalec piše precèj nerazločno, četudi je v Berlinu studiral). In diesem, im »Zvon« Jahrgang 1881, Seite 291, ist zu lesen: Als Lucifer den Heiland dreimal in der Wüste versucht und nichts ausgerichtet hatte, wurde er der Hölle verwiesen und sollte, bevor er dort wieder zu Gnaden kam, die schlechtesten Streiche auf der Erde ausführen. *Er schuf die Deutschen . . .* Potem navaja dr. Weitlof Trdinovo bajko, ki je natisnena v »Ljubljanskem Zvonu« l. na 291. in 292. strani. Zdaj pa prosimo čestite bralce, naj odpró »Ljubljanski Zvon« na mestu rečenem in naj prečitajo navedeno bajko. *Pisatelj v tej bajki nemškega národa ali Nemcev ni skrito ni očitno ne omenja niti z jedno besedo.* Bajka je pisana brez vse tiste politične primési, katero ji daje dr. Weitlof. Naperjena je samó zoper slovenske Efiijalte, zoper sinóve slovenskega rodú, ki so se izneverili domovini svoji. Med takimi slovenskimi kukavicami in med sinovi nemškega národa pa mislimo, da je vendar še káj bistvenega razločka, ali ne? Naj obracamo to bajko, kakor hočemo, politične strasti, národnega fanatizma, kakor ga ji pri-

pisuje dr. Weitlof, ne moremo brati iz nje. Tega si je izmislil šele poročevalec dr. Weitlofov. Kako pa naj imenujemo tako zavijanje, ali *prosto denunciacijo ali slobno obrečevanje*, tega pač ne bode težko ugeniti; na vsak način pa se tako zvijačno dejanje slabo ujema s toliko opevano »deutsche Treue und Redlichkeit«, katere glavni zastopnik hoče biti v državnem zboru g. dr. Weitlof.

Hvaležni smo g. poslancu prof. Šukljetu, da je klevetanje Weitlofovo takoj krepko zavrnil ter izpregovoril te besede:

»Ich habe mich stets in diesem hohen Hause an den Grundsatz gehalten, Persönlichkeiten nicht zu tangieren, ich gieng im Parlamente stets von der Maxime aus: »Die Maszregeln treffen, die Menschen schonen«. Heute aber, wenn wir schon einmal angegriffen werden, wie dies vom Abgeordneten Weitlof geschehen ist, befinden wir uns im Zustande der Nothwehr, und indem ich dem Abgeordneten Weitlof antworte, muss ich mir natürlich diejenige Freiheit der Bewegung wahren, von der auch mein Vorrédner Gebrauch gemacht hat. Er hat den »Ljubljanski Zvon« angegriffen, er hat den »Ljubljanski Zvon« hingestellt als »ein sogenanntes literarisches Product«. Es lag etwas Wegwerfendes in dem Tone, der sich eben nicht leicht wiedergeben lässt. Nun, was den »Ljubljanski Zvon« betrifft — ich zähle selbst zu seinen Mitarbeitern und bin auch stolz darauf — so ist derselbe eine Revue, welche uns Slovenen nur Ehre macht, eine Revue die sich Eingang verschafft hat in die wissenschaftliche Welt, und ich bedauere, gerade in der Beziehung den Abgeordneten Weitlof nicht zu derselben zählen zu können. Wenn aber der Herr Abgeordnete Weitlof wissen will, wie man in wissenschaftlichen Kreisen, in Fachkreisen über den »Ljubljanski Zvon« urtheilt, so bemühe er sich einmal und nehme zum Beispiel die von einer europäischen Celebrität, vom Professor Jagić herausgegebene Zeitschrift »Archiv für slavische Philologie« zur Hand — sie erscheint in Berlin bei Weidmann — und er wird eine ganze Reihe von höchst ehrenden Recensionen über den »Zvon« darin finden.«

»Herr Weitlof hat eine Publication im »Ljubljanski Zvon« herausgegriffen, die allerdings auch bei uns in gewissen Kreisen Anstoss erregt hat, es sind dies die Märchen aus dem Uskokengebirge; allein diese Märchen sind eben nichts anderes, als die Aufzeichnung von Sagen und Histörchen, welche das Landvolk in der Umgebung des Gorjanci-Gebirges sich erzählt. Wenn er aber den »Ljubljanski Zvon« in Verbindung bringt mit den Schülerbibliotheken, so befindet er sich sehr auf dem Holzwege. Der »Ljubljanski Zvon« hat ausdrücklich erklärt, er sei keine Jugendschrift, er rechnet auf ein anderes Publicum . . .«

Tem besedam Šukljetovim bi lahko dodali še to, da slavni nemški pisatelj Heinrich Noé, kateremu prisojamo vsaj toliko zdravega ukusa, kakor dr. Weitlofu, v svojem članku »Am Wörthersee« (»Presse«, 1886, Nr. 239) obžaluje, da se koroški Nemci še niso dokopali do tega, da bi mogli vzdrževati list, ki bi bil »halbwegs« takšen, kakor »Ljubljanski Zvon«. A kaj! Saj dr. Weitlofu ni šlo za resnico. Glavna stvar mu je bila: »Calumniare audacter!«

„Ljubljanski Zvon“

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrť leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Lastniki in založniki: **Fr. Levec** i. dr. — Izdajatelj in odgovorni urednik: **Fr. Levec**. Uredništvo in upravnštvo v *Ljubljani*, v knežjem dvorci v Gosposkih ulicah, 14.

Tiska »Narodna Tiskarna« v Ljubljani.